

Tilbageføringsalderen

- en del af udfordringen eller en del af løsningen?

Torben M. Andersen

Kommunaløkonomisk Forum 2023 – Velfærd 2030

DEPARTMENT OF ECONOMICS
AND BUSINESS ECONOMICS

AARHUS UNIVERSITY

TORBEN M. ANDERSEN
PROFESSOR

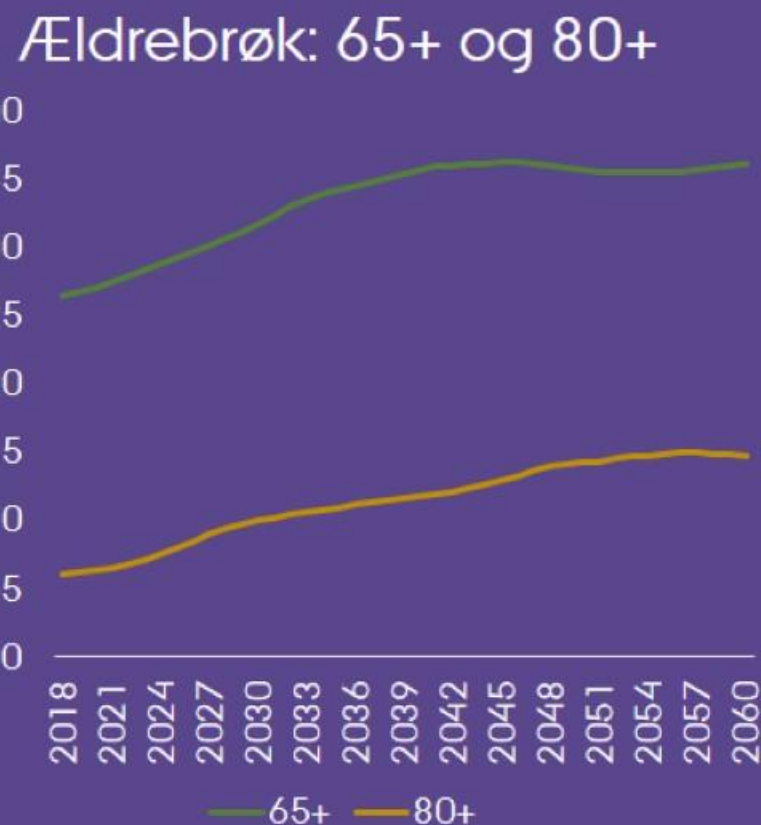
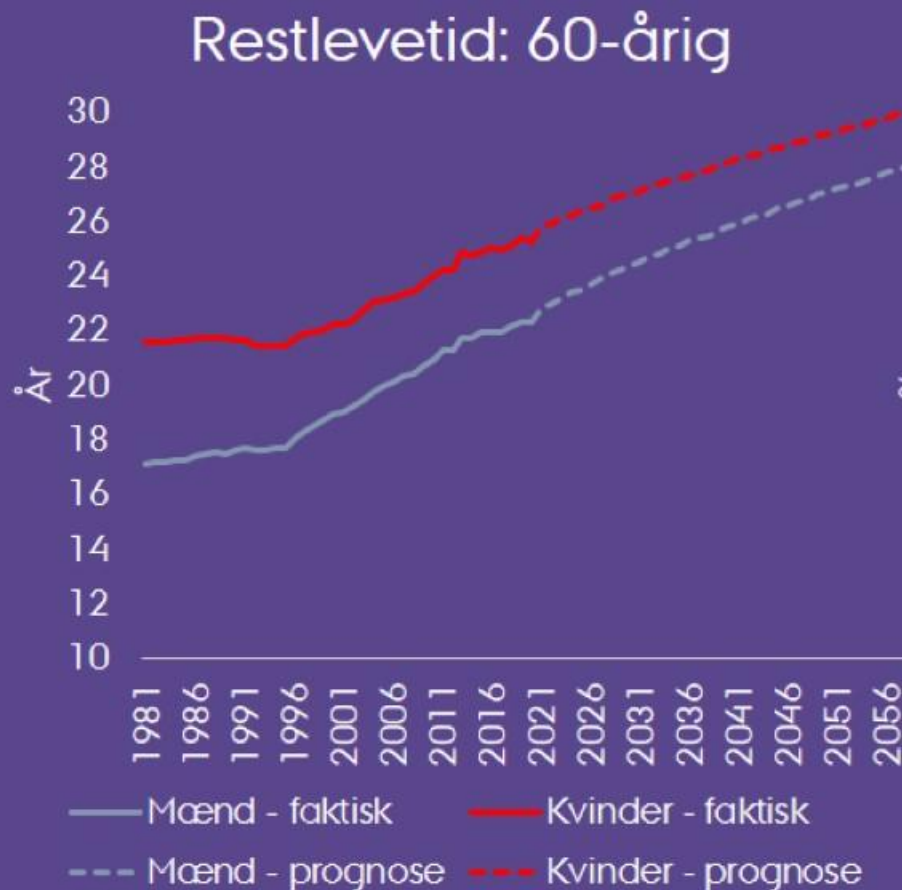
Demografien

Demografiske trends:

- Faldende/lav fertilitet
- Stigende levetid
- Indvandring

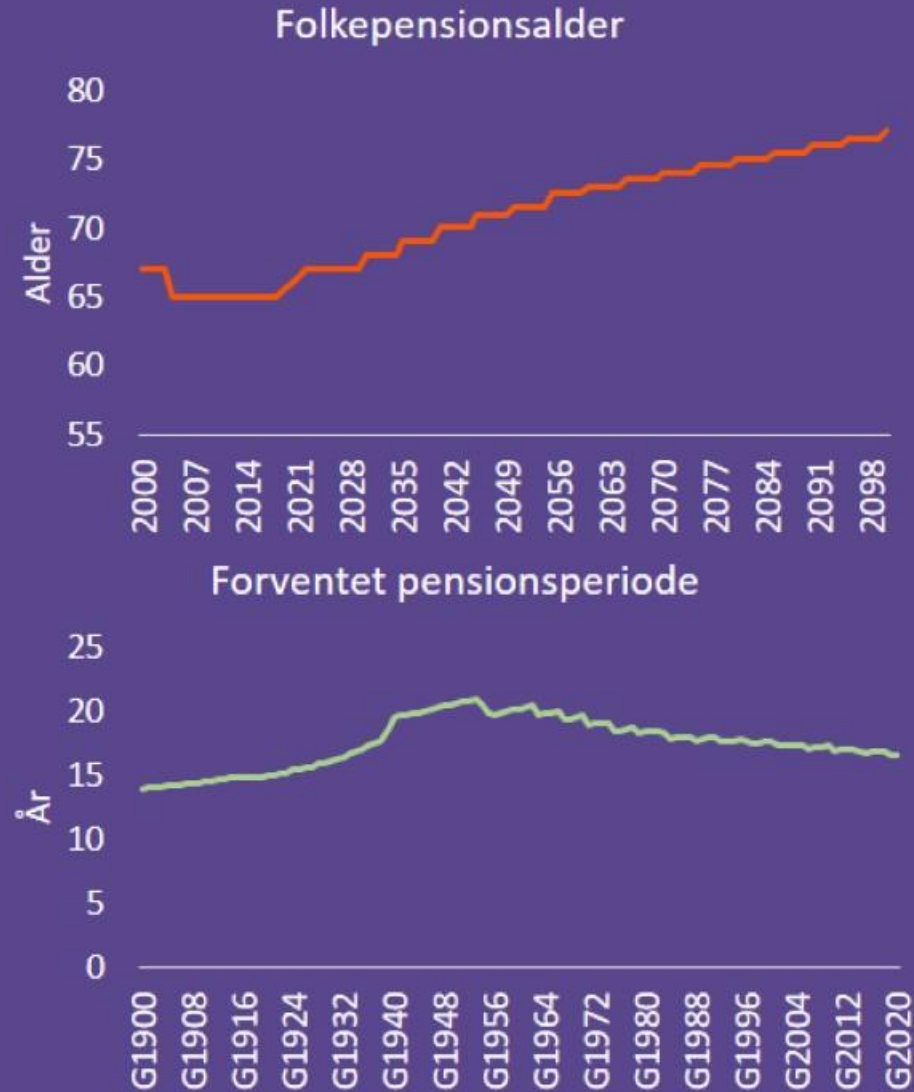
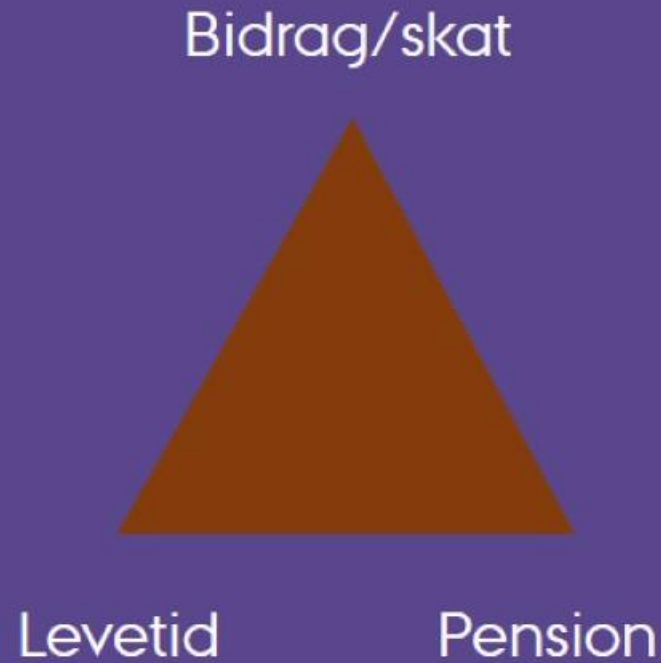
Dobbelt aldring: 2020-2060

- 65+: Fra 1,1 til 1,6 mio. personer
- 80+: Fra 260.000 til 660.000 personer

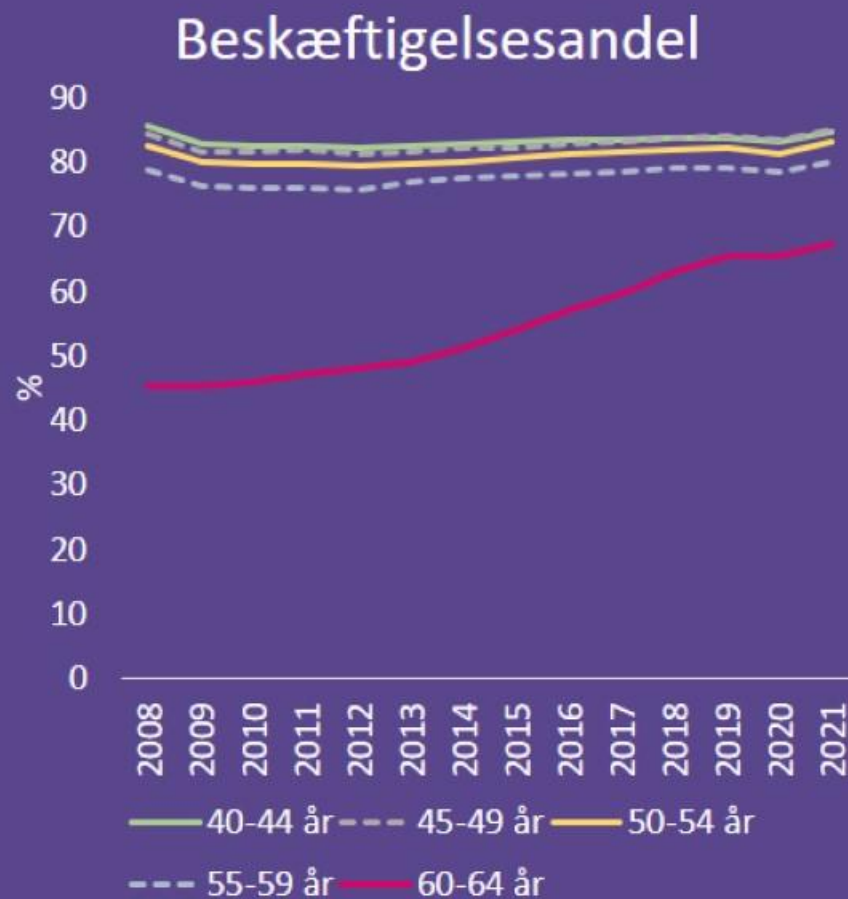
Pensionssystemer

- Hvordan finansierer vi velfærdssamfundet?
- Strategi:
 - Øget tilbage-trækningsalder
 - Øget arbejdsudbud/ beskæftigelse for øvrige

Stigende pensionsalder - erfaringer

- Øget pensionsalder omsættes i højere beskæftigelse
- Markant stigning i beskæftigelsen for +60-årige
- Men ca. 55% har trukket sig tilbage før folkepensionsalderen, og 10% fortsætter efter folkepensionsalderen

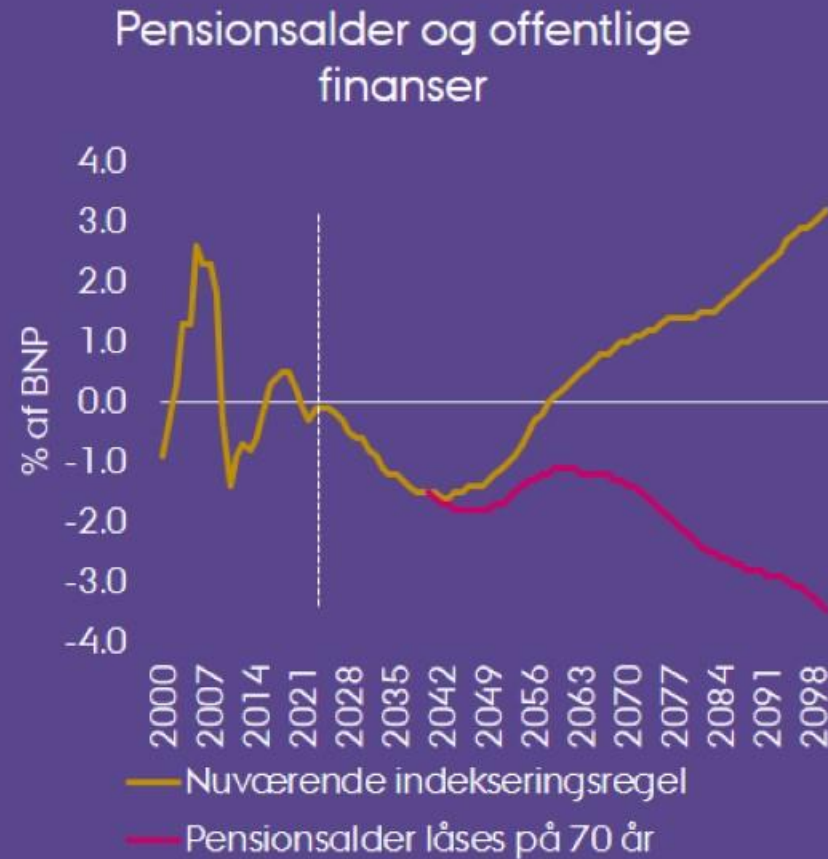

Fremtidig udvikling?

- Sund aldring:
 - Arbejdsmarkedsdeltagelse
 - Sundhedsudgifter
- Exitbehov/muligheder før folkepensionsalder
- Ændret adfærd:
 - Ønsker til 3. livsfase
 - Pensionisterne har sparet mere op

Levetidsindeksering er afgørende for den finanspolitiske holdbarhed

- Reformerne for at styrke arbejdsudbud og beskæftigelse helt afgørende for de offentlige finanser
- Kravene til finanspolitisk holdbarhed er opfyldt!
- Velfærdssamfundet kan finansieres, selvom der sker en aldring af befolkningen

- Højere pensionsalder sikrer også højere pensioner
 - 1 år senere = 6% højere nettoindkomst
 - 1 år tidligere = 2-4% lavere nettoindkomst
- Stoppes levetidsindekseringen opstår der et stort finansieringsproblem, og pensionerne bliver lavere

Levetidsindeksering og demografisk robusthed

- Indeksering = tilbagetrækningsalderen følger med levetiden
- Pejlemærke: Forventet pensionsperiode på 14,5 år
- Hastighedsbegrænsning: Folkepensionsalderen kan ikke hæves med mere end maksimalt 1 år hvert 5. år
- Hængekøjen: Det tager tid at nå pejlemærket på 14,5 år
- Højere levetidsstigninger vil sætte de offentlige finanser under pres grundet fartbegrænsningen

Befolknings sammensætning 2100

Folkepensionsalder

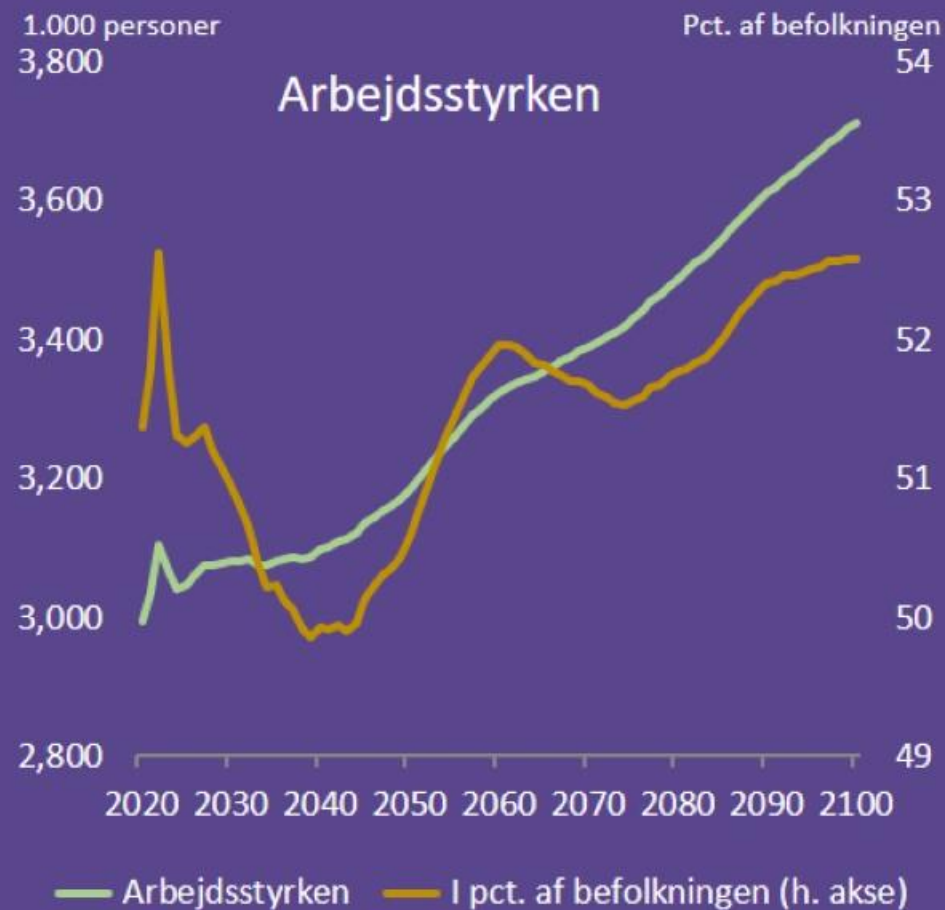
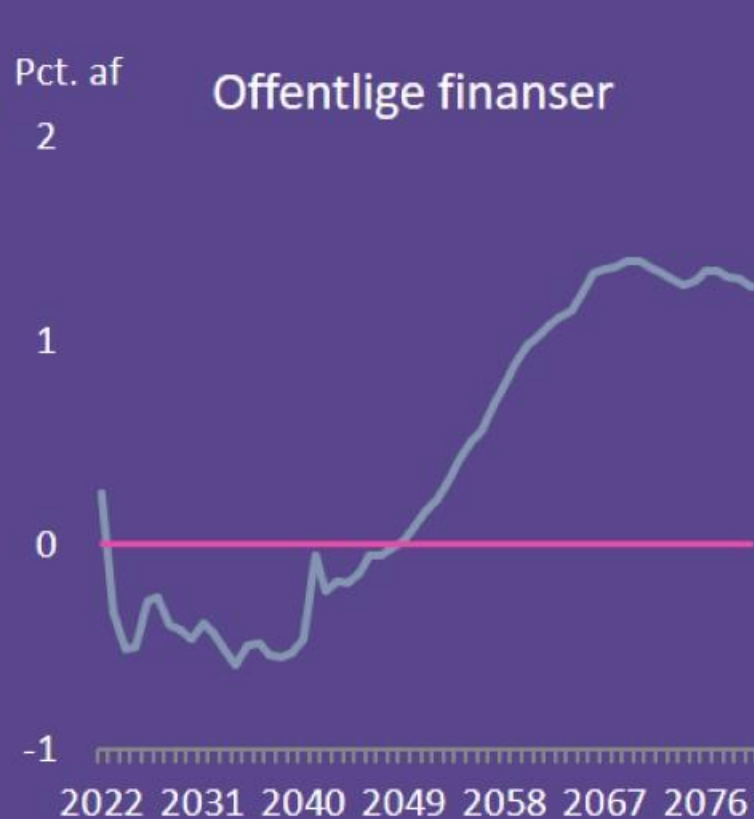

Budgetsaldo

Hvorfor kan vi have styr på finansieringen og alligevel være udfordret på arbejdskraft?

- Offentlige finanser: Underskud i nogle år dækkes af fremtidige overskud
- Krav til finanspolitisk holdbarhed er opfyldt!
- Hovedårsag til hængekøjen: Stigninger i pensionsalderen kan ikke følge med levetidsudviklingen
- Udfordring: Arbejdsstyrken stiger ikke i en lang årrække – men behovene stiger

Vi er bedre stillet Højere levestandard og længere levetid

Vores
udfordringer
er et
prioriterings-
spørgsmål

Materiel velstand og levetid: 1966-2021

